

BOGASTVO V TLEH

Samo v eni pesti prsti se skriva na milijarde življenj. Če vzamemo pod drobnogled površino enega kvadratnega metra, v zgornjih 30-ih centimetrih najdemo:

80 deževnikov, 50 polžev, 50 pajkov, 50 mokric, 100 ličink dvokrilkov, 100 ličink hroščev, 10.000 ščetinozobk, 25.000 kotačnikov, 50.000 skakačev, 100.000 pršic, 1 milijon lasnic in 1,6 bilijona mikroorganizmov, kot so bakterije, glive in alge.

Talna flora predstavlja 80 % vsega življenja v tleh, ostalo je talna favna. Kot **talno floro** označujemo bakterije, glive, lišaje in alge.

K **talni favni** prištevamo vse živalske organizme v tleh, ki jih glede na velikost delimo na:

- **megafavno** (krti, kunci, hrčki, lisice, svizci, veliko vrst miši, močeradi ...),
- **makrofavno** (polži, stonoge, pajki, mokrice, mravlje, hrošči in njihove ličinke ...),
- **mezofavno** (pršice, skakači, počasniki, kotačniki, male ščetinozobke, večje lasnice ...),
- **mikrofavno** (bičkarji, korenonožci, migetalkarji, manjše lasnice ...).

Vsak posamezni organizem spreminja ostanke rastlin in vse odmrlo v rodoviten humus. Poleg tega življenje v prsti rastlino oskrbi z v zraku vezanim dušikom, iz kamnin izločene mineralne snovi omogočajo stabilno talno strukturo, z zadostnim številom votlinic pa zagotavljajo dovajanje vode in prezračevanje. Na ta način rastline lahko koristijo hranilne snovi, ki jih potrebujejo za rast.

ZNAČILNOSTI DANES SPLOŠNO UVELJAVLJENEGA (KONVENCIONALNEGA) KMETIJSTVA

Neizmerno bogastvo življenja v tleh deluje samo, dokler vmes ne poseže človek. Uničevalski proces se je začel z uvedbo danes prevladujočega načina kmetovanja.

- Njive so bile nekoč obdane z živimi mejami in drevjem. Za lažje obdelovanje zemlje z večjimi stroji so kmetje njive **združili** ter odstranili drevesa in žive meje med njimi.
- Z danes običajnim **globokim oranjem** se zgornje plasti zemlje obrnejo v globino, kjer je manj kisika in zato mikroorganizmi odmrejo.
- **Težki stroji** tla poteptajo in s tem onemogočijo delo mnogim živalim organizmom v tleh. Voda in zrak ne moreta več pronicati v tla, zato rastline ne morejo dobro rasti. Dogaja se tudi erozija rodovitne prsti.
- **Zaradi kemičnih gnojil in pršenja strupenih snovi**, kot so herbicidi, fungicidi in druge kemikalije, se uničujejo cvetoče zeli in žuželke, ki živijo od cvetnega nektarja, odmrejo pa tudi mnogi organizmi v tleh, kar znižuje rodovitnost tal.
- **Današnja živinoreja je nenaravna in nehumana, etično sporna dejavnost**, saj živalim ne omogoča gibanja in življenja v živalskih družinah.
- Namesto da bi bila polja namenjena za hrano ljudem, so na njih krmne rastline za živino. Zaradi pridobivanja vedno novih površin za krmo in živinorejo sekajo in požigajo tropske savane in Amazonski deževni gozd (pljuča planeta). Z uničevanjem gozda in s tem, da govedo izloča metan, se povečujejo toplogredni plini - glavni razlog za podnebne spremembe in segrevanje planeta.
- **Gnojenje z jedko gnojevko** poškoduje ali uničuje drobne organizme v tleh. Zaradi antibiotikov in ostankov zdravil, ki jih pogosto vsebuje, ter z nevarnimi bakterijami zastruplja prst in podtalnico.

POSLEDICE KONVENCIONALNEGA KMETOVANJA

- Zaradi podnebnih sprememb in vedno bolj silovitih vremenskih ujm ob neurjih z golih, nezaščitenih polj odnaša rodovitno prst, kar ima za posledico vedno globlje erozijske jarke. V času ene generacije v Evropi izgine pol centimetra prsti.
- Ker v prsti ni več živih bitij, ki bi ostanke rastlin in odmrlih organizmov spreminjala v hranilne snovi za rast rastlin, na njej brez uporabe sintetičnih gnojil ne raste nobeno žito in ne zelenjava. **Večina kruha, ki je danes na trgu, je pečena iz moke žit, ki so zrastle na mrtvih tleh z dodajanjem kemičnih sredstev. To velja tudi za večino zelenjave in sadja, ki jo prodajajo v supermarketih.** To že ima posledice tudi na psihofizičnem stanju človeka.
- Če bi nekega dne zmanjkalo umetnih gnojil, bi imelo to zaradi uničenih tal usodne posledice in bi lahko bilo vzrok za lakoto širokih razsežnosti.
- V monotoni podeželski krajini ni več prostora za življenje žuželk, ptic in drugih živih bitij.
- Zaradi pršenja strupov umirajo čebele in druge žuželke. Brez opravevalcev sadja in zelenjave bo mnogo živil primanjkovalo ali izginilo.
- Če ne bo cvetlic, ne bo žuželk, ne bo hrane za ptice, zato bo veliko vrst izumrlo.

»Okoljsko ministrstvo svari pred umiranjem žuželk. Danes je 80 % manj žuželk kot leta 1982.« (Spiegel, 15. 7. 2015)

V zadnjih dveh desetletjih je število ptic v Evropi zaradi pomanjkanja primernih življenjskih prostorov in žuželk drastično upadlo, npr. število ptic repaljščic za 63 %, prib. za 80 %, jerebic celo za 84 % ... **Verižne reakcije umiranja ptic ni sprožilo le pomanjkanje cvetlic in žuželk na škropljenih poljih, pač pa tudi iztrebljanje živih mej in naravnih biotopov.**

OBSTAJA REŠITEV - TO JE MIROLJUBNO KMETIJSTVO, RASTLINSKO USMERJEN (VEGANSKI) NAČIN EKOLOŠKEGA KMETOVANJA.

- **Miroljubno kmetijstvo je način kmetovanja brez živinoreje in brez kemičnih sredstev.**
- **Takšno kmetijstvo ima sonaraven odnos do okolja.** V pokrajini Spessart v južni Nemčiji ga prakticirajo že več kot 40 let. Prisoten je tudi v Sloveniji, kjer nekaj kmetij že dela korake v to smer.
- V miroljubnem, okolju prijaznem kmetijstvu se kmetje trudijo začutiti potrebe polj in rastlin in spoštovanje vseh življenjskih oblik, delajo skupaj z naravo. Pozorni so, da z naravnimi snovmi zemlja dobi vse potrebno za zdravo rast rastlin. Zavedajo se, da je življenje in zavest v vsakem kamnu, rastlini, živali in človeku in da je vse med seboj povezano.
- Skozi celo leto spremljajo posamezna polja in vzpostavljajo simbiotski odnos oziroma biološko ravnovesje.
- V miroljubnem kmetijstvu je prst za kmete velikanski živ organizem z neskončno veliko množico bitij. Vse to življenje varujejo s pazljivim obdelovanjem zemlje.
- Tako se prideluje zdrava ekološka hrana.
- Za miroljubno kmetijstvo naj bi se zavzemal vsak, ki so mu mar živa bitja in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter sobivanje z naravo.

ZNAČILNOSTI MIROLJUBLNEGA KMETIJSTVA

- **Miroljubno kmetijstvo ohranja zdrava tla.** Pri obdelavi se ne uporabljajo plugi, temveč se zemljo **samo površinsko zrahlja**, s čimer se ohranja življenje v njej.
- Pri gojenju rastlin se ne uporablja **nobenih kemičnih snovi**, nobenih umetnih gnojil in škropiv.
- Če je le možno, polja niso nikoli gola, brez rastlinja. Razne plevele se odstranjuje mehansko le toliko, da omogočajo rast kulturnim rastlinam.
- Na poljih **ni gensko spremenjenih rastlin**, saj ni potrebe po izboljševanju bogastva narave.
- Ker tu ni živinoreje, tudi **ni gnoja in gnojnice**. Polja se gnoji samo z rastlinskim kompostom.
- Zelo pomembno je **tripoljno kmetovanje**, kar pomeni, da polje dve leti zasejejo in poberejo pridelek, tretje leto pa ga pustijo v prahi.
- **Zeleno praho** spremljajo prav tako kot rast kultur, saj gre za sonaravno sodelovanje.
- V miroljubnem kmetijstvu ni izkoriščanja domačih živali. Kmetje **živali spoštujejo kot sobitja**, so njihovi prijatelji in zaščitniki, so varstveniki narave v pravem pomenu besede.
- V okolici polj je **veliko prosto živečih živali**, kot so poljski zajci in srnjad. Del pridelka na polju kmetje pustijo posebej zanje, saj spoštujejo njihovo podedovano pravico do življenjskega prostora.

V OSPREDJU VEGANSKEGA MIROLJUBNEGA KMETIJSTVA JE KVALITETA IN OBSTOJ ŽIVLJENJA.

- V miroljubnem kmetijstvu med polja vključujejo **sisteme biotopov** ali raznih življenjskih prostorov. Med nasadi lahko vidimo drevesne in grmičaste mejice, cvetoče travnike, suhe in vlažne življenjske prostore (mlake, skalnjake), gozdove itd.
- Mejice so **zaščita pred vetrom in vodo**, ki preprečujejo erozijo dragocene rodovitne zemlje.
- Drevesa, grmi in druge rastline prečiščujejo zrak, vodo in tla.
- Biotopi nudijo hrano in domovanje za prostoživeče živali, raznovrstne rastline in druga živa bitja.
- Z miroljubnim kmetijstvom se bogati in povečuje biotska raznovrstnost.
- Miroljubno kmetijstvo omogoča kmetom zdravo delovno okolje in sobivanje z naravo.

PRIDELOVANJE HRANE PO IDEJI MIROLJUBNEGA KMETIJSTVA ZAGOTAVLJA NAŠO VARNO PRIHODNOST.

- Ideje o miroljubnem kmetijstvu bi lahko strnili v en stavek, v zlato moralno pravilo, ki pravi: **»Kar ne želiš, da kdo stori tebi, tega tudi ti ne stori drugim!«** Pravilo je razširjeno na odnos do rastlin, živali, do rodovitne prsti in do narave v celoti.
- Kam pelje neupoštevanje navedenega univerzalnega pravila ter obravnavanje tal in rastlin kot snovi, s katerimi lahko človek počne kar hoče, jasno vidimo v degradirani pokrajini: onesnaženi so vodotoki in podtalnica, polja so zastrupljena in brez življenja, zaradi strupov so izginile mnoge rastlinske in živalske vrste, biotska raznovrstnost je močno zmanjšana, podnebne in vremenske katastrofe so vedno bolj silovite in grozeče.

Miroljubno kmetijstvo nudi rešitve za vse največje okoljske probleme in omogoča preživetje tudi prihodnjim generacijam.

Izdajatelj:
Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice
Maj, 2019

Tla, na katerih živimo in miroljubno kmetijstvo

V tleh se skriva na bilijone življenj. Brez tega dovršenega mikrostvarstva ne bi bilo hrane za ljudi in ne za živali, ne bi bilo sadežev in ne zelenjave, ne cvetic in ne zelišč, ne bi bilo nobenih trav.

Dokumentarni film *Tla, na katerih živimo – neznani kozmos* je bil deležen številnih pohval s strani strokovne javnosti in ima izredno pomembno in dragoceno izobraževalno vsebino, ki bi morala priti v vse slovenske šole.

Film je dostopen na naši strani www.osvoboditevzivali.si

»Če bo ostalo vse po starem, bodo kmetovalci še naprej na polja polivali strupe, kemijo in gnojnico, ki ubija življenje v tleh, povzročajo izumiranje žuželk, ptic in drugih živali ter onesnažujejo podtalnico. Ko si bo človek povsem uničil osnovo za svoje življenje, predvsem pa za preživetje svojih potomcev, bo prepozno.« (citat iz filma *Tla, na katerih živimo – neznani kozmos*)